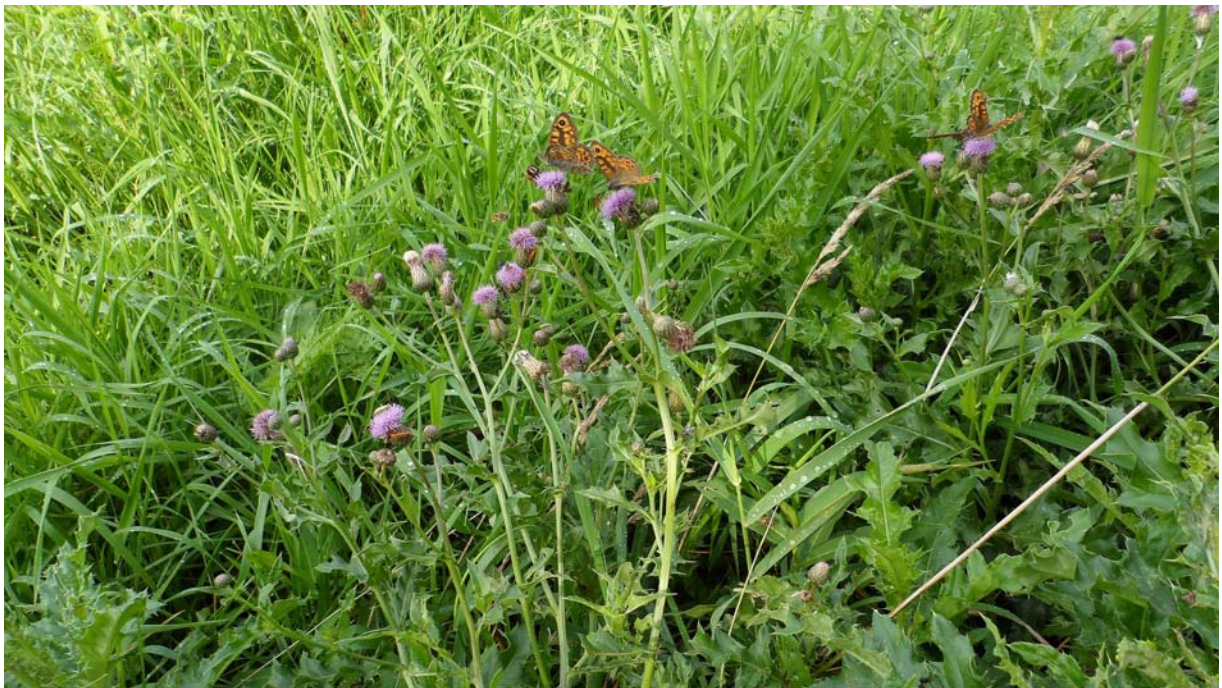

DAGVLINDERS ABTWOUDSE BOS 2012

VLINDERMONITOR

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

KNNV afdeling Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT
email: afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Samenvatting	3
3	Methode	3
4	Resultaten vlinderbiotoop	4
5	Resultaten telroute.....	6
6	Conclusie.....	8
7	Aanbevelingen beheer.....	9
8	Jaarlijsten.....	10

Verantwoording

Monitor	Leo Poot Marian Barendtzen
Verslag	Leo Poot
KNNV	afd.Delfland

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2013

Referentie: Dagvlinder Abtswoudse Bos 2012, KNNV afdeling Delfland, 2013

1 Inleiding

In dit verslag worden de resultaten van het monitoren van dagvlinders weergegeven met betrekking tot de vlinderroute (Marian) en de sectoren waar het maairegiem van toepassing is gericht op het verbeteren van de natuurwaarden/vlinderpopulaties in de locatie "Abtswoudse bos". Het maairegiem/beheer moet bijdragen om in genoemde locatie (in de wandelgangen betiteld als "vlinderbiotoop") een biotoop te creëren dat hervestiging van nieuwe soorten en uitbreiding van de nu aanwezige populaties vlinders bewerkstelligt. In het voorjaar van seizoen 2011 zijn werkzaamheden verricht die mede moeten bijdragen aan eerder genoemde doelstelling, de nieuwe aanplant bestaat uit bomen/heesters die als waardplant een meerwaarde vertegenwoordigen en in tijd moet uitgroeien tot een mantel/zoom vegetatie langs de bestaande bosschages. Ook werd in betreffende locatie een tweetal amphibie poelen aangelegd. Om de eventuele effecten van het maairegiem/beheer te volgen, worden de aantallen en soorten vlinders genoteerd (monitoren) in die sectoren van bedoelde locatie waar dit maai-beheer wordt toegepast, waar nodig wordt dan het maai-beheer aangepast. Het monitoren van vlinders is hiertoe een beproefde methode om de ontwikkelingen in de locatie te volgen. Het maai-beheer is uitbesteed aan de agrarische natuurvereniging "Vockestaert", twee maal per jaar (voorjaar en augustus) wordt de locatie bezocht door leden van de KNNV en "Vockestaert" en in overleg het regiem vastgesteld.

2 Samenvatting

De indexen van zowel de vlinderbiotoop en telroute zakten dit seizoen, $i=T/ab$ 93,1 voor de vlinderbiotoop met een totaal van 1303 vlinders in seizoen 2012. Er werden 16 soorten aangetroffen verdeeld over 5 families. Op de telroute bedroeg de index $i=T/ab$ 28,1 met een totaal van 253 vlinders, 15 soorten verdeeld over 5 families. De indexen tonen aan dat het voor beide locaties een slecht vlinderseizoen was, waarschijnlijk aan de slechte weersomstandigheden te wijten dit seizoen. Een positief beeld werd gezien bij de argusvlinder en bont zandoogje waar de aantallen verdubbelden in de vlinderbiotoop. Dat er van een aantal soorten meer werden geteld ligt mede aan het feit dat er meer rondes werden gelopen in de biotoop. Op de telroute lagen de aantallen aanmerkelijk lager met uitzondering van de kleine vos en bonte zandoog die verdubbelden. In aanmerking moet worden genomen dat er minder telrondes werden gelopen op de route ook vanwege de weersomstandigheden. Een goede vergelijking met vorige seizoenen is niet relevant vanwege de al eerder vermelde weersomstandigheden dit seizoen. Het is wenselijk het maairegiem te handhaven en tevens in sommige sectoren waard en nectarplanten te zaaien.

3 Methode

Het monitoren werd gedaan volgens de methode die bij vlindermonitoring gebruikelijk is zij het dat de frequentie in de bezoeken per maand (seizoen) door weersinvloeden kan wisselen. Het gebied ligt in het km hok 37-25-25, dit is een vlinderroute die door Marian wordt geteld en loopt door een groot gedeelte van het westelijk deel van het "Abtswoudse bos". Deze route is verdeeld in 17 trajectdelen met wisselend biotoop en grenst aan een aantal sectoren waar het maairegiem wordt uitgevoerd, (vlinderbiotoop 37-26-21/31). De sectoren van de vlinderbiotoop, ook 17, werden dit seizoen minstens 1 maal per maand geteld (Leo). Geteld wordt er bij zonnige weersomstandigheden en een windsnelheid van niet meer dan 4 Beaufort.

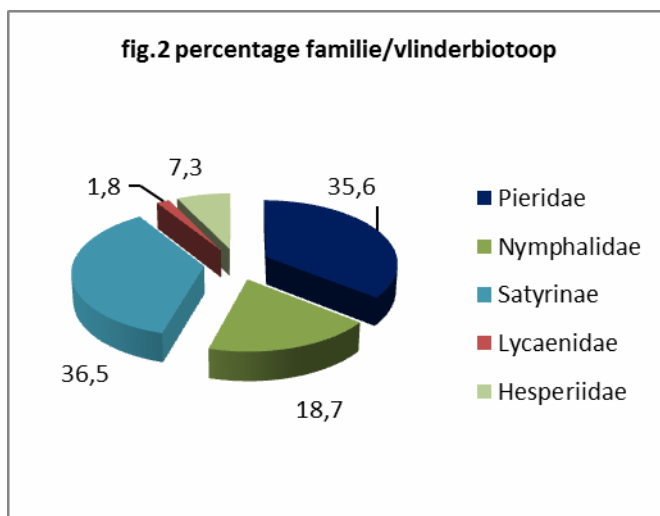
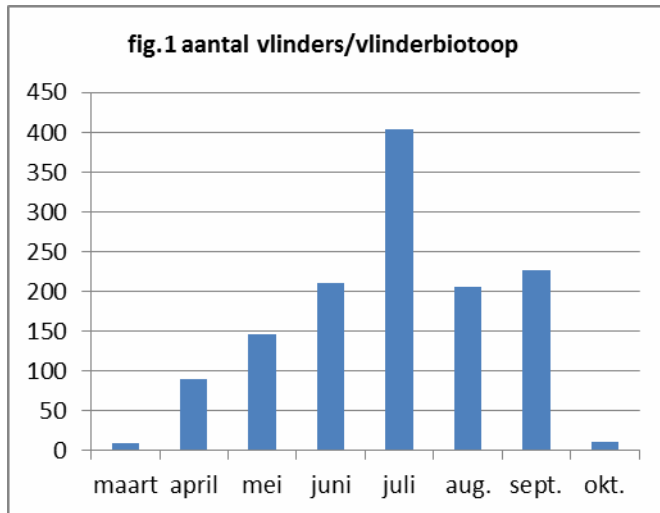
Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2013

Referentie: Dagvlinder Abtswoudse Bos 2012, KNNV afdeling Delfland, 2013

4 Resultaten

Vlinderbiotoop

In de sectoren (vlinderbiotoop) waar het maaregiem van toepassing is werd dit seizoen van maart t/m oktober elke maand ten minste 1 keer geteld, dit leverde een totaal op van 1303 vlinders (fig.1), $i=T/ab$ 93,1 (103,8 in 2011).

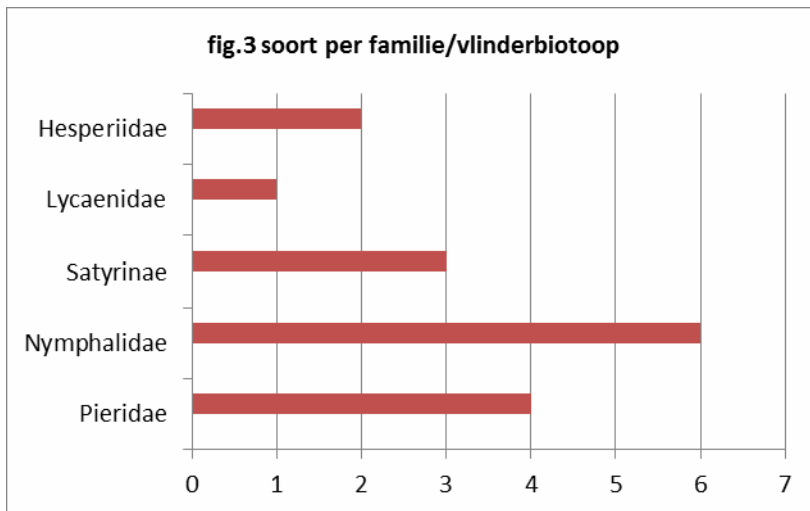

Dit seizoen waren de aantallen vlinders in de familie der Satyrinae de hoogste, direct gevolgd door de Pieridae, aantallen als percentage van het totaal weergegeven. (fig.2)

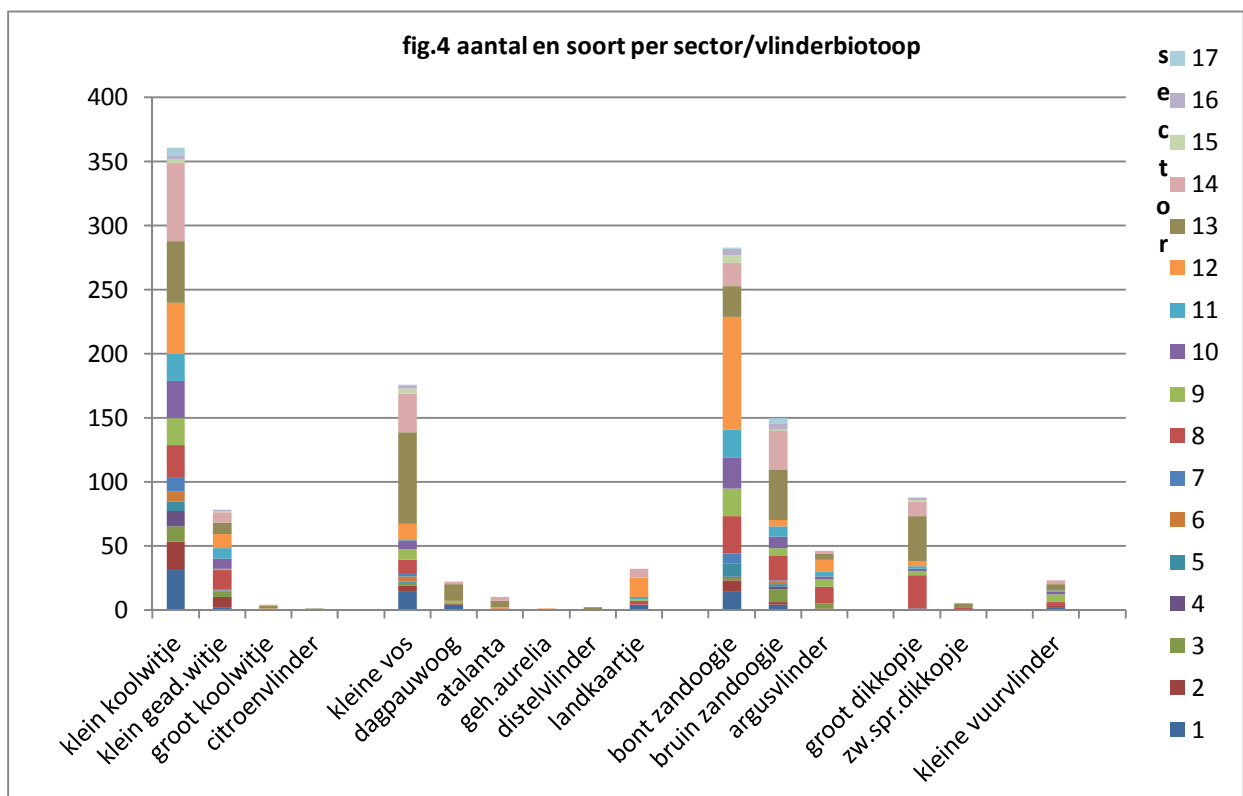
Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2013

Referentie: Dagvlinder Abtswoudse Bos 2012, KNNV afdeling Delfland, 2013

Er werden 16 soorten aangetroffen verdeeld over 5 families, (fig.3).
 De meeste soorten werden gezien in de familie van de Nymphalidae gevolgd door de Pieridae en Satyrinae.

De meest voorkomende soort was dit seizoen wederom klein koolwitje, een goede tweede was dit seizoen het bont zandoogje gevolgd door kleine vos. (zie ook jaarlijst)
 De sectoren 8, 12, 13 en 14 bleken het meest vlinderrijk, de meeste soorten werden gevonden in de sectoren 12,13 en 14, een stijgende lijn is er in de sectoren 8 t/m 11.

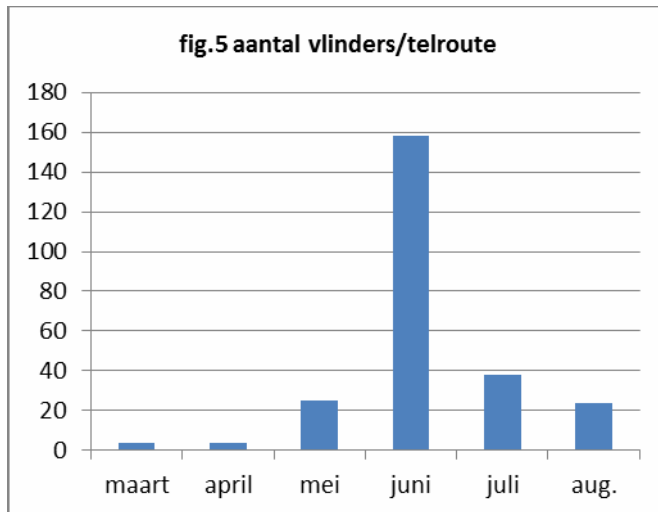

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2013

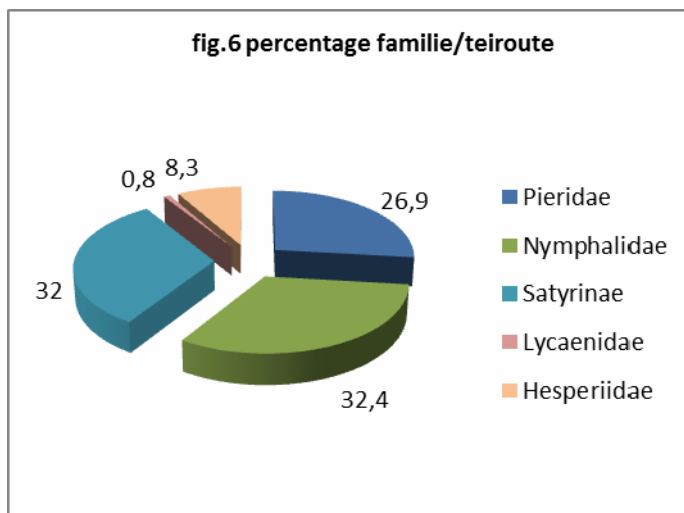
Referentie: Dagvlinder Abtswoudse Bos 2012, KNNV afdeling Delfland, 2013

5 Telroute Abtswoudse bos (37-25-25)

Deze telroute die is uitgezet in het westelijk deel van het Abtswoudse bos, werd dit seizoen van maart t/m augustus elke maand ten minste 1 keer geteld, dit leverde een totaal op van 253 vlinders (fig.5), $i=T/ab$ 28,1 (55,1 in 2011).

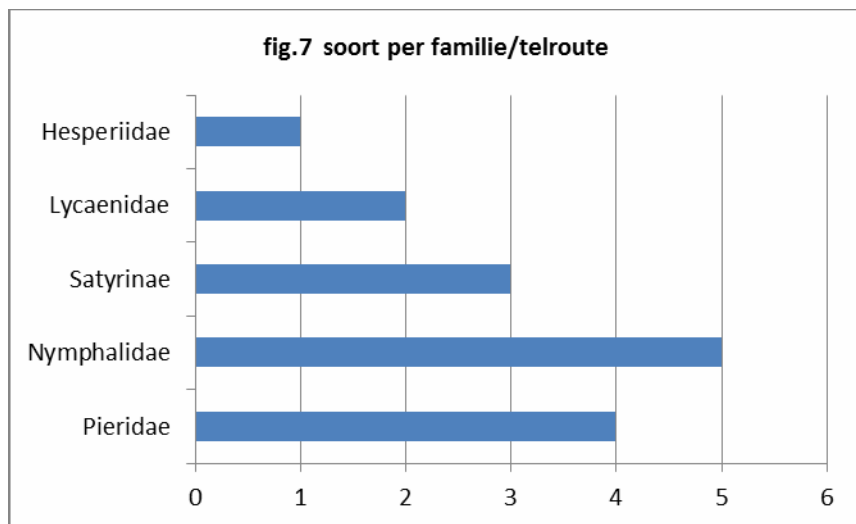
Dit seizoen waren de aantallen vlinders in de familie der Nymphalidae de hoogste, direct gevolgd door de Satyrinae en Pieridae, aantallen als percentage van het totaal weergegeven. (fig.6)

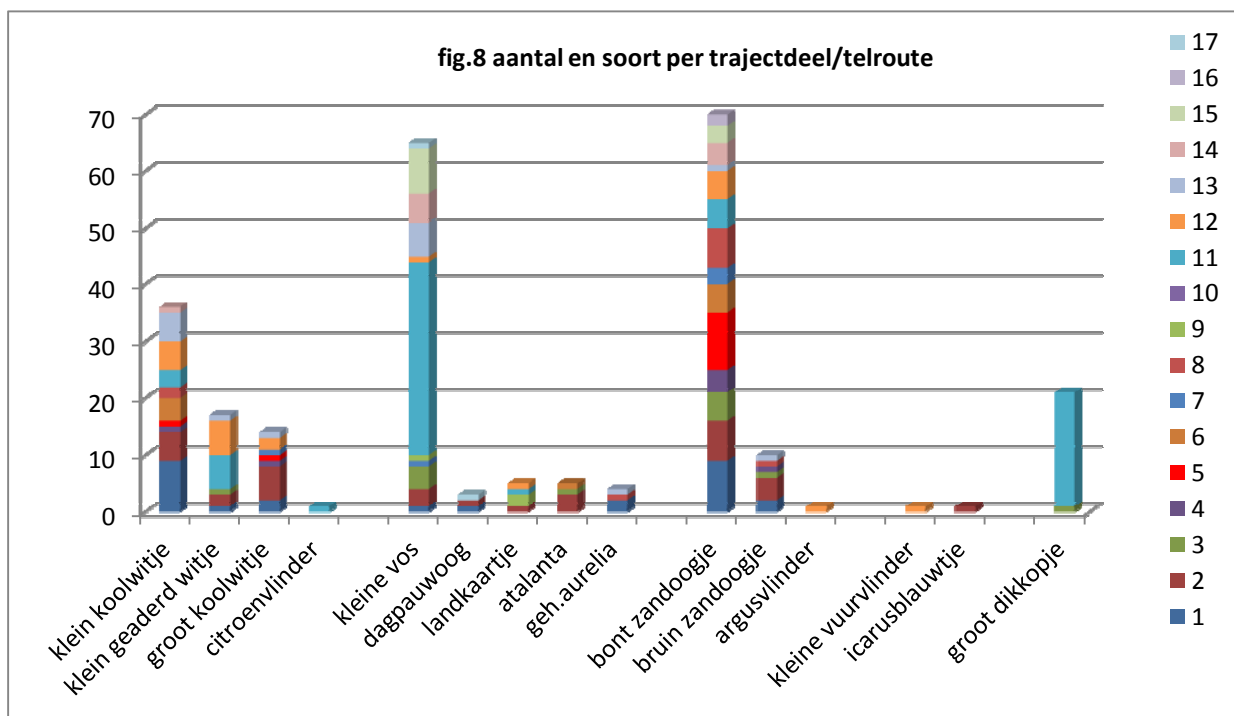
Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2013

Referentie: Dagvlinder Abtswoudse Bos 2012, KNNV afdeling Delfland, 2013

Er werden 15 soorten aangetroffen verdeeld over 5 families, (fig.7).
De meeste soorten werden gezien in de familie van de Nymphalidae gevolgd door de Pieridae en Satyrinae.

De meest voorkomende soorten waren dit seizoen bont zandoogje en kleine vos (zie ook jaarlijst).
Het trajectdeel 11 bleek dit seizoen het meest vlinderrijk te zijn, De meeste soorten werden gevonden in trajectdeel 2.

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2013

Referentie: Dagvlinder Abtswoudse Bos 2012, KNNV afdeling Delfland, 2013

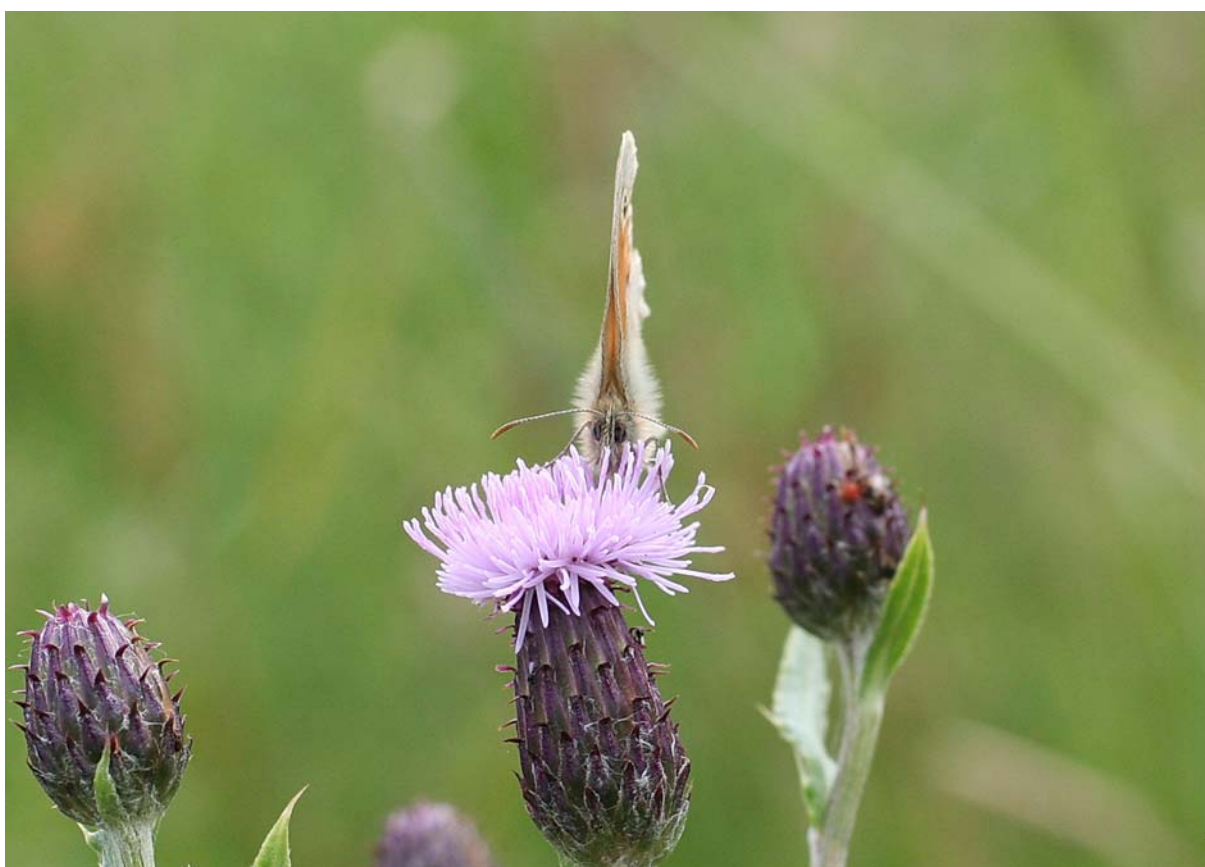
6 Conclusies

Het seizoen 2012 zal de boeken in gaan als een slecht vlinderjaar voor dagvlinders in zowel de vlinderbiotoop (37-26-21/31) als op de telroute (37-25-25). De indexen voor beide hokken zakten in vergelijking met vorig seizoen, wat ook niet als geweldig viel aan te merken, de index voor de vlinderbiotoop kwam dit jaar op 93,1 (2011, 103,8) en voor de telroute op 28,1 (2011, 55,1), middelen we de beide indexen dan komt dit op een index van 60,6 beduidend lager dan in seizoen 2011 (85,5). De slechte weersomstandigheden voor vlinders dit seizoen zal zeker een grote rol hebben gespeeld mede daar er minder telroutes konden worden gelopen (telroute). Vooral op de telroute lagen de totalen beduidend lager, 253 vlinders en voor de vlinderbiotoop 1303. Bemoedigend is het feit dat er van een aantal soorten in de vlinderbiotoop beduidend meer worden aangetroffen dan in seizoen 2011, het aantal bonte zandoogjes en argusvlinders verdubbelden, de volgende soorten lieten een procentuele stijging zien van 31% voor klein koolwitje, 36,3% groot dikkopje, 30,2 bruin zandoogje, 61,1% klein geaderd witje en 39,1 voor het landkaartje. Dit lijkt niet overeen te komen met de index maar de index geeft een indruk van de totalen per telronde, als er meer telrondes worden gelopen (wat voor de vlinderbiotoop het geval was t.o.v. 2011) kan dat meer vlinders opleveren. Er waren echter ook soorten die aanmerkelijk minder voorkwamen dan in 2011, dit geldt vooral voor het kleine vuurvlindertje en de kleine vos. Door het maaibeheer is er meer structuur en variatie in flora, fasering en ruigten wisselen per sector en dat komt de vlinderstand (argusvlinder/groot dikkopje/bruin zandoogje) merkbaar ten goede.

Op de telroute (37-25-25) lagen de aantallen aanmerkelijk lager dan vorige seizoenen, debet hieraan is waarschijnlijk het slechte weer waardoor ook minder telrondes werden gelopen dan in 2011. Ondanks dat er minder rondes werden gelopen zagen we toch bij een aantal soorten hogere aantallen dan vorig seizoen, de kleine vos (verschil met vlinderbiotoop) en bonte zandoo liet meer dan een verdubbeling noteren, daar stond echter tegenover een afname van klein koolwitje, bruin zandoogje, groot dikkopje met respectievelijk 57, 87, en 46%. Vanwege de slechte weersomstandigheden met de daaruit slechtere condities voor dagvlinders en minder telrondes (telroute) laten de resultaten zich moeilijk vergelijken met vorige seizoenen. Hieraan wordt dan ook in dit verslag minder aandacht geschonken dan het al eerder vermeldde in dit verslag. Opmerkelijk is wel de toename van het aantal argusvlinders in de vlinderbiotoop, rupsen werden gevonden in sector 12 en 8 op de scheiding van gemaaid en ongemaaid, waarschijnlijk dat de verticale delen met de graspollen toch wat warmer en gunstiger op het zuidwesten zijn gelegen wat de ei-afzet ten goede komt. Dit moet de komende seizoenen bij herhaling blijken voor een betrouwbaar beeld van deze waarschijnlijkheid. Ongeacht de gezakte index dit seizoen blijft de locatie zich positief ontwikkelen al heeft het gestaakte onderhoud aan het natuurpad een negatief effect, juist langs dit pad waren meer kruidachtigen en grillige structuren die voor een tweetal soorten zeker gunstig waren, o.a. kleine vuurvlinder en argusvlinder! Ook het ontbreken van de blauwtjes en hooibeestjes baart nog zorg, zeker voor de laatstgenoemde soort lijkt de locatie toch zeer geschikt. Er zal een poging worden gedaan deze soort uit te zetten in een poging de soort te herintroduceren. Voor de blauwtjes zal er o.a. gewone rolklaver worden gezaaid in daartoe geschikte sectoren.

7 Aanbevelingen beheer

Continuering van het maaieregime/beheer in overleg met KNNV/GZH en “Vockestaert”. Twee maal per jaar maaien van het natuurpad, bij voorkeur in mei en augustus. Te denken valt aan het aanschaffen van de KNNV van bv bosmaaier voor het zelf ter hand nemen voor onderhoud aan het natuurpad. Het inzaaien van de sectoren 10 en 11 met o.a. gewone rolklaver, hopklaver en kleine klaver, reigersbek en ooievaarsbeksoorten. Uitzetten hooibeestje (vlinderbiotoop) en Sint-jacobsvlinder (Abtswoudse bos oost). Inzaaien bloemenmengsel in sectoren 2, 3, 4 ter verhoging nectarbehoefte.

hooibeestje

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2013

Referentie: Dagvlinder Abtswoudse Bos 2012, KNNV afdeling Delfland, 2013

8 Jaarlijsten

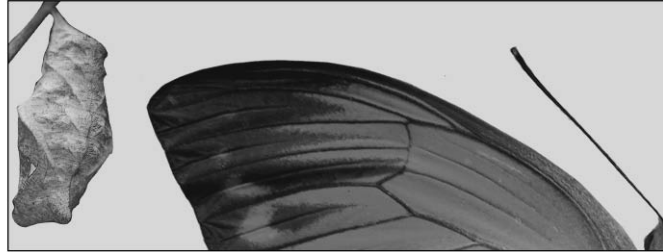
Jaarlijst vlinderbiotoop Abtswoudse bos 37-26-21/31 2012			
Familie	Soort	Soort	Aantal
Pieridae	Pieris napi	klein geaderd witje	79
	Pieris rapae	klein koolwitje	379
	Pieris brassicae	groot koolwitje	5
	Gonepteryx rhamni	citroenvlinder	1
Nymphalidae	Aglais urticae	kleine vos	177
	Aglais io	dagpauwoog	22
	Araschnia levana	landkaartje	32
	Vanessa atalanta	atalanta	10
	Vanessa cardui	distelvlinder	2
	Polygonia c-album	geh.aurelia	1
Satyrinae	Pararge aegeria	bont zandoogje	287
	Maniola jurtina	bruin zandoogje	151
	Lasiommata megera	argusvlinder	39
Lycaenidae	Lycaena phlaeas	kleine vuurvlinder	23
Hesperiidae	Ochlodes faunus	groot dikkopje	90
	Thymelicus lineola	zw.sprietdikkopje	5
			1303

Jaarlijst telroute Marian Abtswoudse bos 37-25-25 2012			
Familie	Soort	Soort	Aantal
Pieridae	Pieris napi	klein geaderd witje	17
	Pieris rapae	klein koolwitje	36
	Pieris brassicae	groot koolwitje	14
	Gonepteryx rhamni	citroenvlinder	1
Nymphalidae	Aglais urticae	kleine vos	65
	Aglais io	dagpauwoog	3
	Araschnia levana	landkaartje	5
	Vanessa atalanta	atalanta	4
	Polygonia c-album	geh.aurelia	4
	Satyrinae	Pararge aegeria	bont zandoogje
Maniola jurtina		bruin zandoogje	10
Lasiommata megera		argusvlinder	1
Lycaenidae	Lycaena phlaeas	kleine vuurvlinder	1
	Polyommatus icarus	icarusblauwtje	1
Hesperiidae	Ochlodes faunus	groot dikkopje	21
			253

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2013

Referentie: Dagvlinder Abtswoudse Bos 2012, KNNV afdeling Delfland, 201

Bij ons kun je je ontpoppen.

Tot iemand die van de natuur geniet. Of haar bestudeert en beschermt. De KNNV maakt je wegwijs in de natuur.

www.knnv.nl/afdelingDelfland

Dit verslag bevat de waarnemingen en beheeradviezen van de vlindermonitor in het Abtswoudse Bos.

De KNNV, de natuurvereniging voor Delfland.
De KNNV opent je ogen en hart voor de natuur. Met elkaar komen we op voor de belangen van die natuur.

